

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Соціально-психологічний факультет
Кафедра менеджменту і адміністрування

Допущено до захисту
зав. кафедри менеджменту і адміністрування
к.е.н., доц. Карпюк О.А.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: "УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА"
(на матеріалах ДП «РАДОМІЛК»)

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст за спеціальністю
7.03060101 „Менеджмент організацій і адміністрування”

Виконав:

студент 51 групи
спеціальності 7.03060101
«Менеджмент
організацій і адміністрування»
Нагірняк Костянтин Віталійович

Науковий керівник:

Доцент кафедри
економіки та менеджменту
Саух І.В

Житомир 2017

Допущено до захисту
протокол засідання кафедри менеджменту і адміністрування
№ __ від __ _____ 2017 року

Оцінка:

Національна шкала:

Кількість балів:

ECTS:

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні основи управління економічною безпекою підприємства.....	5
1.1. Економічний зміст і складові елементи економічної безпеки підприємства.....	5
1.2. Джерела та фактори загроз економічній безпеці підприємства.....	17
1.3. Методика визначення рівня економічної безпеки підприємств.....	28
Розділ 2. Сучасний стан господарської діяльності та економічної безпеки ДП “Радомілк”.....	39
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	39
2.2. Оцінка сигналів порушення стану економічної безпеки підприємств.....	51
2.3. Діагностика економічної безпеки підприємства	58
2.4. Шляхи підвищення рівня економічної безпеки підприємства.....	69
2.5. Оцінка рівня охорони праці на підприємстві.....	80
Висновки.....	90
Список використаної літератури.....	93
Додатки.....	100

ВСТУП

Життєздатність підприємства чи організацій в транзитивній економіці в значній мірі залежить від наявного рівня їх економічної безпеки. Тому перед всіма суб'єктами господарювання в нашій державі виникає необхідність внутрішньої самооцінки та прогнозування можливих змін в стані їх економічної безпеки. Такий підхід викликаний тим, що вони повинні адекватно реагувати на дію різних чинників зовнішнього чи внутрішнього походження, які формують як потенціал підприємства, так і можливості його повноцінного використання.

Практика і наукові дослідження показують те, що організація сучасної підприємницької діяльності потребує відпрацювання і створення системи економічної безпеки, яка б урахувала ті негативи, що може спричинити кожна сторона або економічна дія щодо підприємства. Вивчення теоретичної спадщини дозволило зробити висновок про те, що більшість вчених свої дослідження присвячували або аналітичному огляду негативів, що відбиваються на економічній безпеці, або прогностичним підходам до зміни внутрішнього і зовнішнього середовища підприємств. Наголосимо і на тому, що до цих пір відсутня методологія визначення чинників забезпечення економічної безпеки, а також правова база регулювання цих питань і в цілому концепція економічної безпеки підприємств.

Теоретичні основи розроблення механізмів управління економічною безпекою підприємства відображені у працях вітчизняних і зарубіжних авторів, таких, як М.М. Єрмошенко, Т.С. Клебанова, Г.Б. Клейнер, Г.В. Козаченко, С.М. Ілляшенко, Є.О. Олейников, Р.А. Руденський, В.Л. Тамбовцев, Л.Г. Шемаєва та ін. Попри вагомий внесок закордонних та вітчизняних науковців, питання удосконалення процесу управління економічною безпекою підприємства залишаються ще недостатньо вивченими, зокрема відсутнє необхідне методичне забезпечення. Низка питань, пов'язаних із моделюванням механізмів забезпечення економічної

безпеки підприємства на основі аналізу структурних взаємозв'язків зовнішніх і внутрішніх загроз, не знайшли належного відображення в наукових працях.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних та дослідження практичних аспектів управління економічною безпекою підприємства.

Відповідно до встановленої мети поставлені і вирішені такі задачі:

- визначення сутності економічної безпеки;
- розкриття джерел та факторів загроз економічній безпеці підприємства;
- опис методик визначення окремих видів економічної безпеки;
- організаційно-економічна характеристика об'єкта дослідження;
- оцінка сигналів порушення стану економічної безпеки підприємства;
- діагностика рівня послідовності створення системи економічної безпеки на підприємстві;
- пошук шляхів підвищення рівня економічної безпеки.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність дочірнього підприємства “Радомілк”

Предметом дослідження є процес управління економічною безпекою підприємства.

Методологічну основу дослідження становили методи наукової абстракції, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, логічного аналізу, системного підходу тощо. Для розв'язання визначених завдань в дисертаційній роботі також застосовувались наступні методи: монографічний – при вивченні літературних джерел, практики управління економічною безпекою підприємства; теоретичне узагальнення, порівняння та аналогії – для розкриття сутності поняття «економічна безпека підприємства»; абстрактно-логічний – для здійснення теоретичних узагальнень, формування висновків та обґрунтування нових гіпотез; функціональної оцінки – для визначення тенденцій впливу розвитку об'єктів економічної безпеки на результати господарської діяльності; комплексні – для побудови системи показників управління економічною безпекою підприємства.

Інформаційною базою дослідження слугували монографії, підручники,

нормативні та інструктивні матеріали і положення, що діють в Україні, а також практичні матеріали та результати досліджень на ДП “Радомілк”.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження теми та обумовлених завдань дипломної роботи можна зробити наступні висновки.

1. Проведений аналіз поняття “економічна безпека підприємства” показує, що, по-перше, відсутній єдиний підхід до трактування цього визначення, по-друге, різні дослідники по-різному розглядають кінцеву мету досягнення економічної безпеки, а окремі науковці взагалі її не виокремлюють. Пропонуємо удосконалити це поняття таким чином: економічна безпека підприємства – це система постійних дій, які спрямовані на недопущення негативного впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на діяльність підприємства і забезпечення сприятливих умов його коротко- та довгострокового розвитку відповідно до поставлених цілей.

2. Фактори, що впливають на рівень економічної безпеки підприємства, можуть бути внутрішніми і зовнішніми, економічними і позаекономічними, об'єктивними і суб'єктивними. Цільовою спрямованістю системи управління економічною безпекою підприємства є формування адаптивних реакцій на дію загроз у будь-якій сфері його життєдіяльності і, як наслідок, – забезпечення стабільного і максимально ефективного функціонування підприємства на цей момент часу та високого потенціалу розвитку в майбутньому.

3. Оцінка рівня економічної безпеки на основі індикаторного підходу передбачає визначення з високою точністю бази порівняння - індикаторів. Саме рівень точності індикаторів в даному випадку і є проблемою, яка полягає в тому, що в даний час відсутня методична база визначення індикаторів, які враховують особливості функціонування підприємства, що обумовлена його галузевою належністю, формою власності, структурою капіталу, організаційно-технічним і фінансово-економічним рівнем.

4. ДП “Радомілк” є одним з найкращих підприємств Житомирської області. Це підприємство з сучасною передовою високою культурою виробництва, технологією та ефективною організацією праці. Асортимент

молочної продукції, яка випускається підприємством користується попитом у населення і на підприємстві проводиться робота по цього розширенню і нарощуванні обсягів виробництва. Організаційна структура управління на підприємстві є лінійно-функціональною, що спирається на розподіл повноважень та відповідальності по функціях управління по горизонталі та прийняття рішення по вертикалі. Оцінивши фінансово-економічний стан господарської діяльності ДП «Радомілк» можна зробити висновок, що підприємство значно покращило свою діяльність, ефективніше стало використовувати свої оборотні активи, основні засоби, виробничі запаси. Підприємство не тільки вийшло з кризової ситуації 2014-2015 років, але й вийшло на рівень рентабельності 31,4%.

5. Фінансово-економічні показники діяльності підприємства у 2016 році свідчать про його економічну безпеку і говорять про ефективну господарську діяльність підприємства, яке забезпечене досить солідним рівнем прибутку. Дані зміни супроводжувались генеральною стратегією підприємства, що кардинально вплинуло на його фінансово-економічні показники. Керівництво підприємства на кінці 2015 року переглянуло свою асортименту політику і вилучило з виробництва не рентабельні за останні роки, види продукції і почало розробляти нові види продукції та вдосконалювати вже існуючі, звичайно не без допомоги залучення сторонніх фінансових ресурсів, як наслідок у 2016 році підприємство перетнуло поріг рентабельності. Однак деякі показники ліквідності та фінансової стійкості ДП «Радомілк» не відповідають нормативним значенням на підприємстві і мають тенденцію до зниження у 2016 році, тому необхідно визначити причини даних негативних тенденцій, та розробити пропозиції щодо їх усунення, акцентуючи увагу на досвід закордонних підприємств, які в цьому напрямку досягли високих результатів

7. Оцінено фінансовий стану ДП «Радомілк» з чого визначено, що підприємство значно покращило свою діяльність, ефективніше стало використовувати свої оборотні активи, основні засоби, виробничі запаси. Ступінь ліквідності активів фінансового стану підприємства можна

охарактеризувати як нормальний. Платоспроможність у 2016 році достатньо висока і є реально забезпеченою. За цієї умови підприємство відповідає тим вимогам, які необхідні для здійснення з ним фінансових взаємовідносин. Підприємство не тільки вийшло з кризової ситуації 2014-2015 років, але й вийшло на рівень рентабельності 31,4%. Однак деякі показники ліквідності та фінансової стійкості не відповідають нормативним значенням на підприємстві і мають тенденцію до зниження у 2016 році, тому необхідно визначити причини даних негативних тенденцій, та розробити пропозиції щодо їх усунення, акцентуючи увагу на досвід закордонних підприємств, які в цьому напрямку досягли високих результатів.

8. Для проведення стратегічного аналізу молочної галузі доцільно використовувати такі базові інструменти як SWOT-аналіз та PEST-аналіз. Це дозволить дослідити стан підприємства на ринку молочної продукції та виявити перспективи щодо його розвитку з урахуванням існуючих і можливих загроз.. Проведений SWOT-аналіз дозволив ДП «Радомілк», як стійке та прогресивне підприємство з позитивним іміджем і ефективною організацією своєї діяльності та виявити можливості для його розвитку. Виявлені в процесі аналізу загрози дозволять врахувати свої слабкі сторони та уникнути негативного впливу на діяльність підприємства. Проведений PEST-аналіз свідчить про сприятливі умови щодо розвитку ДП «Радомілк». Виявлено особливості стратегічного аналізу молочної галузі на прикладі ДП «Радомілк», урахування яких дозволить підвищити ефективність діяльності підприємств-виробників молочної продукції. Визначено, що основними заходами щодо поліпшенню фінансового стану підприємства є рефінансування дебіторської заборгованості, зниження матеріальних витрат, зниження витрат на оплату праці, збільшення ціни на роботи та послуги. Одним з основних і найбільш радикальних напрямків фінансового оздоровлення підприємства є пошук внутрішніх резервів по збільшенню прибутковості виробництва і

досягненню беззбиткової роботи за рахунок більш повного використання виробничої потужності підприємства, підвищення якості і конкурентноздатності продукції, зниження її собівартості, раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, скорочення непродуктивних витрат і втрат. Запровадження в життя цих рекомендацій дасть змогу підприємствам ефективно формувати свою платоспроможність, проводити фінансовий аналіз та аудит в стислі строки та використовувати їх результати для обґрунтування ефективних управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азаренкова Г.М. Менеджмент фінансових потоків економічних агентів: Монографія / Г.М. Азаренкова. – К.: УБС НБУ, 2009. – 335 с.
2. Андреева Г.І. Економічний аналіз: Навч.-метод. посібник / Г.І. Андреева. – К.: Знання, 2008. – 263 с.
3. Андрійчук В. Методичні підходи до аналізу рентабельності та беззбитковості виробництва продукції та оптимізації її асортименту / В. Андрійчук // Економіка АПК. – № 5. – 2007. – С. 134-136.
4. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навчальний посібник / О.Я. Базилінська. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 326 с.
5. Бачевський Б.Є. Потенціал і розвиток підприємства: Навчальний посібник / Б.Є. Бачевський. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 396 с.
6. Бердар М.М. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / М.М. Бердар. – Київ: Центр навчальної літератури, 2010. – 350 с.
7. Благой В.В. Факторний аналіз беззбиткового обсягу продажу / В.В. Благой // Вісник НТУ “ХПІ”. – 2013. – №22 (995). – С. 146 – 151.
8. Бланк И.А. Управления прибылью / И.А. Бланк. – К.: Вид-во «Ника-Центр», 2008. – 554 с.
9. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс / И.А. Бланк. – [2-е изд.]. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 656 с.
10. Боцян Т.В., Зварич Л.В. Облік і контроль в управлінні економічною стійкістю підприємств в умовах глобалізації: Монографія / за ред. Д.е.н., професора Максимової В.Ф. – Одеса: ОНЕУ,., – 461 с. С. 230-274.
11. Власова Н.О. Фінанси підприємств: навч. посібник / Н.О. Власова, О.А. Круглова, Л.І. Безгінова. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 272 с.
12. Гетьман О.О. Економічна діагностика: Навч.посібник / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К.: ЦНЛ, 2007. – 307 с.
13. Горбонос Ф.В. Економіка підприємств: Підручник / Ф.В. Горбонос, Г.В. Черевко. – К.: Знання, 2010. – 463 с.

- 14.Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук. - [2-е вид., перероб. та доп.]. – К.: ЦУЛ, 2012. – 304 с.
- 15.Головко В.І. Фінансово-економічна діяльність підприємств: контроль, аналіз і безпека: Навч. посібник / В.І. Головко. – К.: ЦНЛ, 2006. – 688 с.
- 16.Гуменник В.І. Менеджмент організацій: Навч. посібник / В.І. Гуменник, Ю.С. Копчак, О.С. Кондур. – К.: Знання, 2012. – 503 с.
- 17.Деєва Н.М. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник / Н.М. Деєва, О.І. Дедіков. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 324 с.
- 18.Добикіна О.К. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. - 208 с.
- 19.Довбня С.Б. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства / С.Б. Довбня, Н.Ю. Гічова // Фінанси України. – 2008. - №4. – С. 91-97.
- 20.Донець Л.І. Економічна безпека підприємства: Навчальний посібник / Л.І. Донець. – Київ: Центр навчальної літератури, 2008. – 238 с.
- 21.Загора Т.О. Економічна діагностика: Навч. посібник / Т.О. Загора. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
- 22.Зінченко О. Методологічні аспекти оцінки рівня економічної безпеки торговельного підприємства: Торгівля та послуги: тенденції розвитку: зб. наук. пр. студ. / О. Зінченко. – К.: КНТЕУ, 2009. – 407 с.
- 23.Звітність підприємства: Навчальний посібник / О.І. Стрельніков, Ю.Л. Петрушевський. – Львів: «Магнолія 2006», 2013. – 306 с
- 24.Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 727 с.
- 25.Іванюта Т.М. Економічна безпека підприємства: Навч. посібник / П.В. Іванюта. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 252 с.
- 26.Іванюта П.В. Управління ресурсами і витратами: Навч. посібник / П.В. Іванюта, О.П. Лугівська; За ред. Іванюти С.М. – 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2011. – 320 с.

- 27.Економічний аналіз: Навч.-метод. посіб. / Л.Я. Тринька, О.В. Липчанська (Іванчук). – К.: Алерта, 2013. – 568 с.
- 28.Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник / П.Я. Попович. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К., 2008. – 630 с.
- 29.Економічний аналіз: підручник / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К., 2008. – 487 с.
- 30.Економіка підприємства: Навчальний посібник / Т.О. Примак. – 5-те вид., стер. – К., 2010. – 219 с.
- 31.Економічна безпека підприємства: інформаційний аспект: монографія / С.В. Кавун. – Харків: ТОВ "Щедра садиба плюс", 2014. – 312 с.
- 32.Економічна безпека: Навч. посіб. для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ. / За ред. З.С. Варналія. – К., 2009. – 647 с.
- 33.Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: Навчальний посібник / М.І. Камлик. – К.: Атіка, 2005. – 315 с.
34. Карпюк О.А. Історичний аспект розвитку теорії прибутку/ Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2007. – №2(40). – С.76-84
- 35.Кириченко О.А. Деякі критерії оцінки економічної безпеки підприємства / О.А. Кириченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. - №23. – С. 22-24.
- 36.Козаченко Г.В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія / Г.В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О.М. Ляшенко. – К.: Лібра, 2003. – 280 с.
- 37.Косянчук Т.Ф. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки результативності діяльності підприємства / Т.Ф. Косянчук, О.В. Рибак // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. - № 4. – Т. 2 – С. 62-66.
- 38.Костенко Т.Д. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: Навч. посібник /Т.Д. Костенко, Є.О. Підгора, В.С. Рижиков. – К.: ЦНЛ, 2005. – 400 с.

39.Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навчальний посібник / О.М. Кравчук. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 504 с.

40.Кроров'язюк І.В. Економічна діагностика: навчальний посібник / І.В. Кроров'язюк. – К.: ЦУЛ, 2013. – 450 с.

41.Круш П.В. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навчальний посібник / П.В. Круш. – К.: ЦНЛ, 2008. – 206 с.

42.Круш П.В. Економіка підприємства: Навч. посібник / П.В. Круш, В.І. Подійна, Б.М. Сердюк. – К.: Ельга-Н, КНТ, 2007. – 780 с.

43.Левицька С.О. Звітність підприємств: Підручник / С.О. Левицька, Я.В. Лебедзевич, О.О. Осадча. – Острог: НУ “Острозька академія”, 2012. – 230 с.

44.Мосійчук І.В. Сучасні проблеми розвитку менеджменту в Україні/ "Економіка та соціум: сучасний фундамент розвитку людства", 31 жовтня 2016 року (Лейпциг, Німеччина). 2016.- С. 113-115

45.Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.

46.Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: Підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. – К.: ЦУЛ, 2013. – 504 с.

47.Організація і методика економічного аналізу: Навч. посібник / Т.Д. Косова, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко, І.В. Гречина. – К.: ЦУЛ, 2012. – 528 с.

48.Організація і методика економічного аналізу: Навч. посіб. / О.А. Жукова, Л.М. Киш. – В.: Вінницька газета, 2012. – 301 с.

49.Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

50.Пічугіна Т.С. Фінансовий аналіз у схемах і таблицях: Навчальний посібник / Т.С. Пічугіна, С.В. Шубіна, О.Ю. Мірошник. – Львів: Новий Світ-2000, 2011. – 326 с.

51.Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник / А.Ф. Буряк, О.М. Світовий, О.Г. Манчушенко [та ін.]. – К.: ЦУЛ, 2013. – 260 с.

52.Податковий Кодекс України № 2755-VI від 2 грудня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

53.Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: Підручник / С.Ф. Покропивний. – Вид. 2-ге, перер. та доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 528 с.

54.Рижиков В.С. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: Навч. посібни / В.С. Рижиков. – К.: ЦУЛ, 2007. – 400 с.

55.Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. і доп. / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2007. – 662 с.

56.Семенов Г.А. Економіка підприємства: Навчальний посібник / Г.А. Семенов, М.О. Нанкова, А.Г. Семенов. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: ЦУЛ, 2005. – 328 с.

57.Семенов Г.А. Фінансове планування і управління на підприємствах: [навч. посібник для студ. вищих навч. закладів] / Г.А. Семенов. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.

58.Сідун В.А. Економіка підприємства: Навч. посібник / В.А. Сідун, Ю.В. Пономарьова. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 436 с.

59.Стасюк Г.А. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / Г.А. Стасюк. – К.: ЦУЛ, 2010. – 379 с.

60.Старостенко Г.Г. Фінансовий аналіз: Навч. посібник / Г.Г. Старостенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 224 с.

61.Судакова О.І. Механізм формування економічної безпеки підприємства / О.І. Судакова // Економіка будівництва і міського господарства. – Макіївка: Донбаська національна академія будівництва і міського господарства, 2007. – Т.3. - №4 – С. 189 – 196.

62.Судакова О.І. Організація управління економічною безпекою підприємства / О.І. Судакова // Економічний простір: 36. наук, праць – Дніпропетровськ: ІГДАБА, 2008. - №10. – С. 148-156.

63.Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності: Навч. посібник / Т.М. Тігова. – К.: 2012. – 268 с.

64.Тринька Л.Я. Економічний аналіз: навчально-методичний посібник / Л.Я. Тринька, О.В. Липчанська (Іванчук). – К.: Алерта, 2013. – 568 с.

65.Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч посібник / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2007. – 554 с.

66.Управління потенціалом підприємства: Навч. посібник / О.В. Березін, С.Т. Дуда, Н.Г. Міценко та ін. – Львів: Магнолія 2006, 2011. – 308 с.

67.Фінансовий аналіз: Навчальний посібник / За заг. ред. Т.Д. Косової, І.В. Сіменко. – К.: ЦУЛ, 2013. – 384 с.

68.Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навчально-методичний посібник. / Васильчук І.П., Якимчук Т.П., Крупська Н.Є. – Львів: “Магнолія-2006”, 2013. – 336 с.

69.Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: підручник / [Л.О. Омелянович, О.В. Чайковська, Г.Є. Долматова та ін.]: за ред. Л.О. Омелянович. - [3-е вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2011. – 231 с.

70.Фінанси підприємств в таблицях, схемах та тестах: Навчальний посібник / С.В. Гриб, І.О. Болкунова. – Львів, 2012. – 202 с.

71.Фінанси підприємств: Навчальний посібник / за ред. О.Г. Біла. – К.: ЦУЛ, 2011. – 384 с.

72.Фінанси підприємств: Підручник для студентів вищих закладів освіти, – 2-ге вид., стереотипне / С.М. Онисько, П.М. Марич. К.: Центр учбової літератури, 2009. – 367 с.

73.Фінанси підприємств: [навч. посібник для студ. вищих навч. закладів] / Н.О. Власова, О.А. Круглова, Л.І. Безгінова та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 272 с.

74.Фінансовий менеджмент: Підручник. – 2-ге вид., стер. / за ред. В.М. Шелудько. – К.: ЦУЛ, 2013. – 375 с.

75.Фінанси підприємств: підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін. / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – [7-ме вид., без змін]. – К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.

76.Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. 2-ге вид. доп. і перероб. / О.В. Мицак, І.Р. Чуй. – К.: ЦУЛ, 2013. – 228 с.

77.Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навч. посібник / Р.С. Квасницька. – К.: ЦУЛ, 2013. – 631 с.

78.Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: Навч. посібник / Ю.С. Цал-Цалко. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: ЦУЛ, 2002. – 360 с.

79.Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: Підручник / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: ЦУЛ, 2008. – 566 с.

80.Черниш С.С. Економічний аналіз: навч. посібник / С.С. Черниш. – Центр учбової літератури, 2010. – 256 с.

81.Чернодубова Е.В. Оцінка впливу прибутку на фінансові показники діяльності підприємств / Е.В. Чернодубова // Економіка підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbu.gov.ua/portal/s/2011/Chernodubova.pdf>.

82.Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник / Л.І. Шваб. – К.: Каравела, 2011. – 416 с.

83.Швиданенко Г.О. Бізнес-діагностика підприємства: навч. посібник / Г.О. Швиданенко, А.І. Дмитренко, О.І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2008. – 344 с.

84.Шкарлет СМ. Первинні засади структурної моделі економічної безпеки підприємства // Сіверянський літопис. – 2006. - №1(67). – С. 124-130.

85.Шкарлет С.М. Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку: Автореф. – К.: Лібра, 2008. – 24 с.

86.Шурпенкова Р.К. Організація і методика економічного аналізу: Навч. посібник / Р.К. Шурпенкова, І.І. Демко. – К.: УБС НБУ, 2011. – 287 с.

87.Євтух О.Т. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки: навчальний посібник / О.Т. Євтух, О.О. Євтух. – К.: ЦУЛ, 2011. – 407 с.

88.Яркіна Н.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник / Н.М. Яркіна. – К.: Ліра, 2013. – 497 с.

89.Ярошевич Н.Б. Фінанси підприємств: Навч. посіб. / Н.Б. Ярошевич. – К.: Знання, 2013. – 356 с.